

Sygn. akt *XVC 554/13*

Gdańsk, dnia 11 maja 2016 r.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: st. Patrycja Jakubowska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2016 r. na rozprawie

sprawy z powództwa J. C. (1) i U. C.

przeciwko P. C. (1) i B. C.

o nakazanie złożenia oświadczenia woli

1. oddała powództwo,
2. zasądza solidarnie od powodów J. C. (2) i U. C. na rzecz pozwanej B. C. kwotę 7200 zł. (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
3. nakazać wypłacić ze środków Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Gdańsku na rzecz adw. K. B. kwotę 10800 zł. (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu powodom.

UZASADNIENIE

U. i J. małżonkowie C. wnieśli pozew przeciwko B. i P. C. (1), w którym domagają się nakazania pozwanym złożenia oświadczenia woli na skutek odwołania darowizny nieruchomości. Powodowie do akt złożyli wypis aktu notarialnego, na podstawie której dokonano darowizny oraz pismo z dnia 29 kwietnia 2013 roku, w którym odwołali wykonaną darowiznę.

W odpowiedzi na pozew P. C. (1) uznał żądanie pozwu w części. Przyznał, że wraz z byłą żoną nie dotrzymują warunków umowy o opiece i pomocy rodzicom. Powód wyjechał na kilka lat do W., pozostawiając oboje rodziców z „chorą sytuacją”. Powód wyraził zgodę na oddanie domu rodziców – rodzicom oraz oddanie połowy działki, gdyż na drugiej połowie stoi dom wybudowany przez pozwanych. W ten sposób możliwe będzie również dokonanie podziału majątku z byłą małżonką.

Pozwana B. C. w odpowiedzi na pozew zakwestionowała zasadność roszczenia powodów w całości. W Jej ocenie nie doszło bowiem do rażącej niewdzięczności. Faktem jest, że pomiędzy stronami zaistniał konflikt. Pozwana B. C. i P. C. (2) rozwiedli się. Sąd orzekł o winien P. C. (1). Powodowie pozostają w tej sytuacji bardzo stronniczy, popierają swojego syna. Powód J. C. (1) jest prowodyrem licznych sprzeczek, często uprzykrza pozwanej życie codzienne. Samo odwołanie darowizny jest związane z rozwodem, żądaniem podziału majątku dorobkowego oraz zaległościami alimentacyjnymi P. C. (1) względem B. C..

W piśmie procesowym z dnia 19 marca 2015 roku pełnomocnik powodów sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, że powodowie wnoszą o zobowiązanie pozwanych do przeniesienia nieodpłatnie na rzecz powodów – do ich majątku objętego wspólnością ustawową – nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), stanowiącej działkę nr (...), o powierzchni 0,07 ha, dla której Sąd Rejonowy w Wejherowie Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi KW nr (...) – w wykonaniu zobowiązania wynikającego z oświadczenia o odwołaniu darowizny. W

uzasadnieniu wskazywano na czym miała polegać rażąca niewdzięczność, której dopuścili się pozwani (w szczególności uniemożliwienie wykorzystania uprawnień wynikających z ustanowionej na rzecz powodów służebności). Do pisma procesowego dołączono odpis aktualny z księgi wieczystej, dokumentację medyczną, pokwitowania uiszczenia opłat eksploatacyjnych i podatku od nieruchomości.

W uzasadnieniu stanowiska powodów podano w szczególności, co następuje. W dniu 30 stycznia 1996 roku powodowie zawarli z pozwanymi umowę darowizny, mocą której przenieśli do ich majątku dorobkowego własność nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Wejherowie prowadzi KW nr (...). W umowie tej zastrzeżono na rzecz powodów dożywotnią, osobistą i nieodpłatną służebność mieszkania. Ówczesne sołectwo stało się dzielnicą miasta R., zmienił się adres położenia nieruchomości – aktualnie dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta (...).

Od jednego roku powodowie spotkali się z rażącą niewdzięcznością pozwanych. Pozwani nie wykonywali spoczywających na nich obowiązków związanych z obciążającą ich nieruchomości służebnością osobistą. Pozwani uniemożliwili powodom oraz osobom ich odwiedzającym korzystania z dostępu do drogi publicznej znajdującego się od frontu nieruchomości, tj. ul. (...) i jednocześnie od strony budynku mieszkalnego wzniesionego przez pozwanych. Zamknięto bramkę, wyrwano skrzynkę pocztową powodów. Aby wydostać się z budynku na pas drogowy konieczne jest wspięcie się na położony wyżej teren. Niemożliwy jest wjazd jakiegokolwiek pojazdu na posesję. Jest to działanie narażające zdrowie i życie powódki.

Powodowie samodzielnie ponoszą koszty opału i oświetlenia, które zgodnie z umową wchodzić miały w zakres ustanowionej na rzecz powodów służebności osobistej. Część podatku od nieruchomości była i nadal jest płacona przez powodów pomimo tego, że nie przysługiwał im tytuł prawny do nieruchomości. Powodowie regulowali tę należność wskutek domagania się tego przez pozwanych, nie chcąc jednocześnie doprowadzić do zaległości podatkowej.

Pozwana wielokrotnie i bezpodstawnie nazywała powoda alkoholikiem naruszając jego dobre imię. Pozwana odnosiła się do powodów z brakiem szacunku, szczuła psa na powoda, który jako osoba niedosłysząca nie był w stanie tego zauważyć, co jednak słyszała powódka. Powyższe naruszało godność powoda. Pozwana skłóciła powódkę z siostrą. Pozwany wyjechał najpierw za granicę a następnie do W. odcinając się całkowicie od narastającego problemu, nie zapewnił powodom jakiegokolwiek pomocy czy opieki. Po rozwodzie i kłótni z pozwaną, pozwany wprowadził się do powodów, do chwili obecnej pozostaje na ich utrzymaniu. Powodowie nie akceptują takiej sytuacji. Powodowie liczyli a wdzięczność oraz opiekę pozwanych. Zdarzenia wiązały się dla powodów z silnym stresem, który mając na uwadze ich podeszły wiek oraz stan zdrowia, powinien być ograniczony do minimum.

Powodowie w dniu 29 kwietnia 2013 roku złożyli pozwanym oświadczenie o odwołaniu darowizny. Oświadczenie zostało przekazane, co skutkuje obowiązkiem obligacyjnym do zwrotnego przeniesienia własności nieruchomości. Pozwany uznał powództwo. Powodowie zaprzeczyli wszelkim twierdzeniom zgłoszonym dotychczas przez pozwanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 stycznia 1996 roku przed Notariuszem E. N. strony postępowania zawarły umowę darowizny (rep. A nr (...)), w której to:

- J. i U. małżonkowie C. darowali nieruchomości objętą księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wejherowie do majątku dorobkowego P. i B. małżonków C. polecając im ustanowienie na rzecz zbywców służebności mieszkania a P. i B. małżonkowie C. oświadczyli, że darowiznę tą z tym poleceniem przyjęli;

- P. i B. małżonkowie C. wykonując polecenie darowizny ustanowili na rzecz zbywców na nieruchomości dożywotnią, osobistą, nieodpłatną służebność mieszkania w całym budynku wraz z opalem i oświetleniem, z prawem swobodnego obejścia po zbytej nieruchomości, prawem przyjmowania gości i domowników, a roczną wartość tej służebności podają strony na 500 zł, wobec czego skapitalizowana wartość wynosi 7.500 zł albowiem zbawczyni liczyła lat 55, a zbywca 54.

Powodowie przekazali pozwanym nieruchomości aby mogli wybudować obok nich drugi dom. Każdy z synów powodów otrzymał od rodziców działkę. Według starych planów dom powodów miał jedynie charakter gospodarczy – po przekształceniu miejscowości w dzielnicę miasta R. sytuacja uległa zmianie. W rozmowach rodzinnych przewijało się to, że pozwani mają służyć powodom wsparciem w dalszej przyszłości, jednak nie ustalono zasad opieki.

Pozwani zamieszkali w „budynku gospodarczym”, gdzie znajdowała się kuchnia, dwa pokoje i łazienka. Rozpoczęto też budowę domu. Pozwani w tamtym czasie nie zwracali się do powodów o pomoc w życiu codziennym. Powodowie twierdzili, że dopóki będą mają z czego płacić, pozwani nie muszą partycypować w kosztach ich utrzymania. Częściej to pozwana B. C. pożyczala od teściowej (powódki U. C.) pieniądze gdy nie miała na chleb.

Dowód: wypis z aktu notarialnego rep. A nr (...) k. 6-7, przesłuchanie stron - informacyjne [2014.12.12 00:02:35] k. 93 oraz końcowe przesłuchanie stron [2016.05.09 01:56:46] k. 488, zeznania D. C. [2016.03.30 01:32:22] k. 388, zeznania E. C. [2016.05.09 00:04:58] k. 428, zeznania W. C. [2016.05.09 00:44:59] k. 428;

Na przełomie 2008 i 2009 roku w miejscu zamieszkania powodów ze zgłoszenia pozwanej B. C. doszło do trzech interwencji Policji. Pierwsza z nich dotyczyła zakręcenia wody użytkowej przez powodów, zaś dwie kolejne nachodzenia pozwanej B. C. przez jej nietrzeźwego teścia – powoda J. C. (1).

Dowód: zaświadczenie k. 105, zeznania D. C. [2016.03.30 01:32:22] k. 388;

Powódka U. C. w wieku 69 lat (2009 rok) przeżyła zawał mięśnia sercowego. Z tego powodu przez pewien okres była hospitalizowana w Oddziale Kardiologicznym Szpitala Miejskiego w G. oraz Szpitala (...) w W.. Z kolei powód J. C. (1) ma problemy zdrowotne z prostatą.

Pozwani rozwiedli się w 2010 roku. Podczas sprawy rozwodowej pozwany P. C. (1) mieszkał we W., coraz rzadziej przyjeżdżał do domu. W wyroku rozwodowym stwierdzono winę pozwanego P. C. (1). Pozwana B. C. po rozwodzie pracuje poza granicami Polski, aby odciąć się od sytuacji rodzinnej, unikać powodów. Od czasu rozwodu pojawiły się poważne problemy z relacjami rodzinnymi.

Powód mieszka obecnie z powodami, podejmuje się prac dorywczych. Tymczasem latem 2013 roku pozwana B. C. złożyła do Sądu Rejonowego w Wejherowie wniosek o podział majątku wspólnego, w 2016 roku doszło do wstępnego szacowania nieruchomości stanowiącej przedmiot sporu w sprawie.

Relacje pomiędzy stronami wciąż są niewłaściwe – dochodzi do wzajemnych wyzwisk, szczucia psem, blokowania dojazdu do posesji itp.

Dowód: karty informacyjne leczenia szpitalnego k. 133-136, przesłuchanie stron - informacyjne [2014.12.12 00:02:35] k. 93 oraz końcowe przesłuchanie stron [2016.05.09 01:56:46] k. 488, zeznania świadka M. M. (1) [2016.03.30 00:20:52] k. 388, zeznania M. K. [2016.03.30 01:15:55] k. 388, zeznania D. C. [2016.03.30 01:32:22] k. 388, zeznania E. C. [2016.05.09 00:04:58] k. 428, zeznania W. C. [2016.05.09 00:44:59] k. 428;

Przyczyną konfliktu pomiędzy stronami pozostawało to, że pozwani zmuszeni zostali do podziału, względnie sprzedaży nieruchomości wskutek rozwiązania ich związku małżeńskiego przez rozwód. W tej sytuacji powodowie zmirzają do zwrotnego przejęcia prawa własności.

Powód J. C. (1) jest alkoholikiem, awanturnikiem, ciągle jemu coś nie pasuje, używa wulgarnych słów. Podczas grilla organizowanego przez pozwaną B. C. powód przychodził do niej oraz znajomych, zaczepiał, stukał kijem w okna. Powód często obserwował co robią pozwani wraz z dziećmi. Jak przyznaje powódka U. C. powód „zaczyna mówić po piwie”, „jeśli nie wypije to jest jak mruk”.

Pozwana B. C. często przychodziła do pracy zapłakana, żaliła się, że powód J. C. (1) wyzywa ją, jest zastraszana. Z czasem również P. C. (1) zaczął nadużywać alkoholu. Wszczynano awantury, które kończyły się interwencjami Policji.

Dowód: przesłuchanie stron - informacyjne [2014.12.12 00:02:35] k. 93 oraz końcowe przesłuchanie stron [2016.05.09 01:56:46] k. 488, zeznania świadka M. M. (1) [2016.03.30 00:20:52] k. 388, zeznania E. M. [2016.03.30 00:55:49] k. 388, zeznania M. K. [2016.03.30 01:15:55] k. 388, zeznania D. C. [2016.03.30 01:32:22] k. 388, zeznania T. C. [2016.05.09 01:29:43] k. 488;

W latach 2012-2016 powodowie samodzielnie regulowali swoje należności z tytułu dostaw energii elektrycznej, wody, telewizji kablowej. Dzielili z pozwanymi podatek od nieruchomości. Faktury za energię elektryczną były wystawiane na nazwisko powoda J. C. (1), zaś adresatem decyzji o wymiarze podatku od nieruchomości pozostawał pozwany P. C. (1).

Dowód: dokumenty księgowe k. 137-145 i 341-358,397-407, decyzje z dowodem przelewu bankowego k. 146-148 i 359-361, przesłuchanie stron - informacyjne [2014.12.12 00:02:35] k. 93 oraz końcowe przesłuchanie stron [2016.05.09 01:56:46] k. 488;

Pozwana B. C. jako przedstawicielka ustawowa swoich małoletnich dzieci – D. i F. C. pozostaje wierzycielką alimentacyjną pozwanego P. C. (1). Według stanu na dzień 9 grudnia 2012 roku alimenty zaległe dla wierzycielki wynoszą 25.505,60 zł, zaś odsetki od tej kwoty 6.279,81 zł. Egzekucję prowadzi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie M. N. w sprawie sygn. akt KMP 57/12.

Dowód: zaświadczenie komornika k. 104;

W piśmie z dnia 29 kwietnia 2013 roku powodowie złożyli pozwanej B. C. oświadczenie o odwołaniu darowizny. Jako podstawę odwołania darowizny powodowie wskazali naruszenie obowiązków wynikających ze stosunków łączących strony, rażącą niewdzięczność obdarowanych wobec darujących oraz nie-wywiązywanie się z obowiązku spełnienia warunków darowizny.

Intencją powódki U. C. w przypadku skutecznego zwrotnego przeniesienia własności pozostaje przekazanie nieruchomości dzieciom pozwanym – F. i D..

Dowód: pismo do pozwanej k. 8, przesłuchanie stron - informacyjne [2014.12.12 00:02:35] k. 93 oraz końcowe przesłuchanie stron [2016.05.09 01:56:46] k. 488;

Aktualnie nieruchomość położona w R., dla której Sąd Rejonowy w Wejherowie prowadzi KW nr (...), stanowi własność pozwanych jako wspólność ustawowa majątkowa małżeńska. Przeniesienie własności nastąpiło w oparciu o umowę darowizny. W dziale III tejże księgi wieczystej ujawnione jest ograniczona prawo rzeczowe – dożywotnia, osobista, nieodpłatna służebność mieszkania w całym budynku wraz z opałem i oświetleniem, z prawem swobodnego obejścia po zbytej nieruchomości, prawem przyjmowania gości i domowników.

Powodowie jak dotychczas samodzielnie ponoszą wszelkie ciężary związane z utrzymaniem nieruchomości – m.in. opałem, energią elektryczną itp.

Dowód: odpis KW k. 124-132, przesłuchanie stron - informacyjne [2014.12.12 00:02:35] k. 93 oraz końcowe przesłuchanie stron [2016.05.09 01:56:46] k. 488;

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zaoferowanego przez strony niniejszego postępowania. Sąd ocenił wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 § 1 k.p.c.).

Pierwszą grupę dowodów, na których oparł się Sąd przy ustaleniu stanu faktycznego stanowiły dokumenty prywatne i urzędowe. Z uwagi na to, że żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności ani prawdziwości złożonych wzajemnie dokumentów, Sąd przyznał tym dokumentom domniemania, o których mowa w art. 244 § 1 oraz 245 k.p.c. Powyższe dokumenty prywatne i urzędowe (umowa darowizny, zaświadczenie Policji, karty informacyjne leczenia szpitalnego,

dokumenty księgowe, zaświadczenie komornika sądowego jak również odpis księgi wieczystej) pozwoliły Sądowi na poczynienie ustaleń w szczególności losu prawnego nieruchomości stanowiącej przedmiot postępowania, opłat za media dostarczane do nieruchomości, interwencji Policji w gospodarstwie domowym stron postępowania.

Sąd dopuścił i przeprowadził podczas rozprawy dowód z zeznań kilkorga świadków. Świadczyli na okoliczności związane z relacjami wzajemnymi stron, które miałyby stać się przyczyną zawarcia a następnie odwołania umowy darowizny. Ich zeznania uznać należy, w świetle pozostałych środków dowodowych, w zasadzie jako spójne i autentyczne, złożone w sposób spontaniczny. Wiarygodność ich zeznań nie wzbudzała poważniejszych wątpliwości – poza omówionymi poniżej.

Świadek A. L. nie przedstawiła jakichkolwiek okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Należy podkreślić, że świadek nie miała zbyt wiele informacji co do przedmiotu sporu, częstokroć używała słów „nie wiem”, „nie widziałam”.

Świadek M. M. (1) przedstawił bardzo wyczerpujące wyjaśnienia co do awantur oraz nadużywania alkoholu przez powoda J. C. (1). Sąd dał wiarę tym zeznaniom albowiem cechowała je daleko-idąca szczegółowość.

Świadczyli E. M., M. K. wypowiadały się co do faktycznych intencji powodów związanych z odwołaniem darowizny, awantur itp. Ich zeznania, w świetle zgromadzonego materiału, pozostawały przekonujące.

Świadek D. C. (syn pozwanych) przytoczył okoliczności związane z konfliktem rodzinnym. Jako ich naoczny uczestnik z jednej strony mógł przedstawić więcej szczegółów. Z drugiej jednak strony pozostaje osobą zaangażowaną emocjonalnie w spór pomiędzy rodzicami a dziadkami.

Z zeznań świadka E. C. wysnuć można było jedynie wnioski co do początków konfliktu pomiędzy stronami niniejszego postępowania. Pozostałe relacje w ocenie Sądu nie mogły być wzięte pod uwagę przy ustaleniu stanu faktycznego albowiem były to raczej informacje ze słyszenia, nieobiektywne.

Świadek T. C. w ocenie Sądu przedstawiała wiele relacji, które słyszała od powódki, nie pozostawała naocznym świadkiem zdarzeń. Częstokroć posługiwała się stwierdzeniami „nie wiem”, „na własne uszy tego nie słyszałam”. Z jej zeznań można było więc wywieść tylko to, że spór powstał z uwagi na rozwód obdarowanych i plany związane z podziałem majątku wspólnego.

Dowód z przesłuchania stron dopuszczony i przeprowadzony w trybie art. 303,304 k.p.c. stanowił istotne uzupełnienie zebranego materiału dowodowego. Stanowiły one dowód tego, że faktyczną przyczyną złożenia oświadczenia o odwołaniu darowizny nie pozostawała rażąca niewdzięczność ze strony obdarowanych, lecz konflikt rodzinny na tle rozwiązania małżeństwa pozwanych przez rozwód oraz podziału majątku wspólnego zainicjowanego przez pozwaną B. C.. Co więcej dodać należy, że powódka U. C. w dużej mierze utożsamia stosunek prawny łączący strony jako umowę dożywocia, nie zaś umowę darowizny z ustanowieniem służebności.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zasadniczą podstawę prawną roszczenia powoda stanowił przepis art. 898 § 1 k.c., w myśl którego darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności.

W doktrynie oraz judykaturze wskazuje się na konieczność niezwykle rygorystycznego traktowania możliwości odwołania darowizny. Powodem takiego a nie innego, ścisłego interpretowania cytowanego przepisu pozostaje zasada stabilności stosunków prawa cywilnego.

Podzielić należy stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 roku, sygn. akt I CSK 556/13 - darowizna wytwarza stosunek etyczny między darczyńcą a obdarowanym, wyróżniający się moralnym obowiązkiem wdzięczności. Pogwałcenie tego obowiązku przez dopuszczenie się ciężkich uchybień opatrzone jest sankcją prawną, przewidzianą w art. 898 § 1 k.c., w postaci prawa odwołania darowizny. Warunkiem tego prawa

jest, aby obdarowany dopuścił się względem darczyńcy rażącej niewdzięczności. Taką kwalifikowaną postać ma dopiero takie zachowanie się obdarowanego, które w świetle istniejących reguł moralnych i prawnych świadczy nie tylko o niewdzięczności, ale o kwalifikowanym jej stopniu. P. w wyroku z 17 listopada 2011 roku, sygn. akt IV CSK 113/11, stwierdzono, że rażącą niewdzięczność w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Czynami świadczącymi o rażącej niewdzięczności obdarowanego są: odmówienie pomocy w chorobie, odmowa pomocy osobom starszym, rozpowszechnianie uwłaczających informacji o darczyńcy, pobicia czy ciężkie znieważenia.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że powodowie w sposób właściwy sformułowali żądanie pozwu w postaci nakazania pozwanym złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu prawa własności nieruchomości. Takie roszczenie podlegało jednakże weryfikacji w świetle dostarczonego materiału dowodowego, zgodnie z ogólną zasadą rozkładu ciężaru dowodu, o której mowa w art. 6 k.c. W związku z powyższym to powodowie zobowiązani byli do wykazania, że pozwani dopuścili się względem nich rażącej niewdzięczności.

W ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób doszukiwać się rażącej niewdzięczności ze strony pozwanej.

Kluczową kwestią pozostaje to, że powodowie zdają się utożsamiać zawartą przez siebie umowę darowizny z jednoczesnym obciążeniem nieruchomości służebnością osobistą mieszkania z umową dożywocia. Ta druga umowa jest unormowana w art. 908 i nast. k.c. i w sposób znacznie bardziej kompleksowy normuje wzajemne zobowiązania stron wynikające z tego stosunku prawnego, umożliwia ewentualne przekształcenie prawa dożywocia w rentę, a w skrajnych wypadkach – jej rozwiązanie.

W umowie zawartej pomiędzy stronami zawarto natomiast zapis o ustanowieniu służebności osobistej mieszkania, która pozostaje ograniczonym prawem rzeczowym. Jego treść normuje art. 301 i nast. k.c. W tym przypadku ustawodawca przewidział jedynie możliwość zamiany służebności na rentę dla właściciela nieruchomości obciążonej, nie zaś dla uprawnionego. W myśl art. 303 k.c. jeżeli uprawniony z tytułu służebności osobistej dopuszcza się rażących uchybień przy wykonywaniu swego prawa, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zamiany służebności na rentę.

Służebność osobista sprowadza się w większym stopniu do dożywotniego uprawnienia do korzystania z nieruchomości aniżeli do obowiązku wzajemnej pomocy, wsparcia w chorobie jak to ma miejsce przy umowie dożywocia. Naturalnie uwadze Sądu nie umyka to, że treść służebności ujawniona w księdze wieczystej jest dość szeroka. Tym niemniej nie można jej w żaden sposób utożsamiać z umową dożywocia. Uprawnienia / obowiązki stron w związku z powyższym pozostają niejednoznaczne.

W ocenie Sądu zachowanie pozwanych wobec powodów nie nosiło znamion rażącej niewdzięczności.

Relacje stron niniejszego postępowania od pewnego czasu nacechowane są złymi emocjami związanymi z ustaniem małżeństwa pozwanych. Wcześniej przez wiele lat powodowie nie domagali się jakichkolwiek świadczeń, zresztą nie czynią tego również dzisiaj stwierdzając, że sami sobie poradzą. Powodowie uiszczają przykładowo podatek od nieruchomości dobrowolnie, pomimo, że adresatem decyzji pozostawał ich syn. Pomiędzy stronami – co jest zasadniczo bezsporne – istnieje konflikt. Powodowie niezasadnie obawiają się sprzedaży nieruchomości albowiem ich prawo wynikające ze służebności jest skuteczne względem każdorazowego nabywcy nieruchomości. W dużej mierze inicjatorem konfliktu rodzinnego pozostaje powód J. C. (1) z uwagi na nadużywanie alkoholu, wszczynanie awantur, stosowanie przekleństw względem osób sobie bliskich. W tej mierze dość wyczerpujące pozostawały zeznania świadka M.. Pozwana B. C. stara się unikać sytuacji konfliktowych, nigdy ich nie inicjuje. Pozwana wiele czasu spędza za granicą, aby zdobyć środki na utrzymanie i odseparować się od powodów,

Jak się obecnie wydaje linia konfliktu nie przebiega tak jak linia podziału pomiędzy powodami i pozwanymi. Przeciwnikiem w tej sprawie pozostaje B. C., która uzyskała prawomocne orzeczenie o rozwiązaniu związku małżeńskiego z P. C. (1) przez rozwód i wystąpiła o podział majątku dorobkowego. W skład tego majątku – zgodnie z

wolą stron umowy darowizny – weszła przedmiotowa nieruchomość. Obecnie rodzina Państwa C. poprzez wytoczenie niniejszego powództwa dążyła do odzyskania prawa własności całej nieruchomości – nie tylko udziału wynikającego z podziału majątku byłych małżonków. Stąd należało uznać, że uznanie powództwa przez pozwanego P. C. (1) pozostawało sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, zmierzało do obejścia prawa. Takie działanie strony postępowania sądowego nie zasługuje na aprobatę Sądu. Sąd jest związany uznaniem powództwa, o ile nie jest sprzeczne sprawę lub zasadami współżycia społecznego albo nie zmierza do obejścia prawa (art. 213 § 2 k.p.c.). Sąd zważył, że uznanie powództwa na obecnym etapie postępowania o podział majątku byłych małżonków zmierzałoby do utrudnienia albo udaremnienia tegoż postępowania.

Wobec powyższego, na podstawie art. 898 § 1 w zw. z art. 6 k.c., stosowanymi a contrario, art. 213 § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 i 3 sentencji wyroku biorąc pod uwagę art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. Powodowie przegrali sprawę, zatem zobowiązani są zwrócić solidarnie pozwanym na ich żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów postępowania w niniejszej sprawie złożyły się: koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego – 7.200 zł ustalone w oparciu o §6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013.490 ze zm.).

Jednocześnie, działając w oparciu o przedmiotowe rozporządzenie, Sąd przyznał pełnomocnikowi powodów ustanowionemu z urzędu – adwokat K. B. kwotę 10.800 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu. Na przedmiotową kwotę złożyły się: koszty zastępstwa procesowego za I instancję – 7.200 zł jak również postępowanie wywołane zażaleniem na postanowienie o oddaleniu wniosku o udzielenie zabezpieczenia – 3.600 zł. Omyłkowo w niniejszym rozstrzygnięciu nie doliczono do w/w kwoty należnego podatku od towarów i usług. Ta kwota zostanie przyznana w odrębnym postanowieniu.